

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

FORSLAG TIL BESKYTTEDE OMRÅDER I KATTEGAT

HØRINGSUDGAVE

Titel:

Forslag til
beskyttede områder i Kattégat

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk

År:

2015

Må citeres med kildeangivelse.

Indhold

1. Indledning	4
2. Forslagets indhold	6
3. Baggrund for forslaget	8
4. Videre proces	10

1. Indledning

For første gang foreslår den danske regering målrettet at beskytte havområder med blød havbund i Kattegat. For at forbedre miljøtilstanden i Kattegat og leve op til havstrategidirektivets krav om et sammenhængende og repræsentativt net af beskyttede havområder er det nødvendigt at beskytte den bløde havbund i Kattegat, der er en udbredt naturtype og levested for sårbare arter og habitater som for eksempel korallerne søfjer og søstrå og krebsdyrene haploops. De klarer sig dårligt på de arealer, hvor der samtidig fiskes med bundsløbende redskaber, indvindes råstoffer eller klappes havbundsmateriale fra havne og sejlrender.

Derfor foreslår regeringen at beskytte seks udvalgte havområder med dyb blød havbund i den danske del af Kattegat mod fysiske påvirkninger fra bundsløbende fiskeri¹ (bundtrawl), råstofindvinding og klappning af oprenset havbundsmateriale. Den bløde havbund og dens habitater, har en afgørende funktion i økosystemet, bl.a. i forhold til at opretholde biodiversiteten i det samlede økosystem. Beskyttelsen er målrettet efter nogle af de områder, hvor man ved, at de meget sårbare arter findes.

Forslaget bliver en del af indsatsprogrammet under Danmarks Havstrategi, som skal være udarbejdet senest i 2015 og igangsættes senest i 2016. Formålet med havstrategidirektivet er at skabe en ramme, inden for hvilken der træffes de fornødne foranstaltninger til at opnå eller opretholde god miljøtilstand i havmiljøet senest i år 2020.

Det fremgår af havstrategilovens § 10, at indsatsprogrammet skal omfatte geografiske beskyttelsesforanstaltninger, der bidrager til sammenhængende og repræsentative net af beskyttede havområder, og som i tilstrækkelig grad dækker mangfoldigheden i de enkelte økosystemer.

I forlængelse af en udpegning af områder i Kattegat skal der, senest i 2021 (i forbindelse med næste havstrategiperiode), tages stilling til det eventuelle behov for udpegninger i øvrige danske farvande.

Forslaget om beskyttede havområder skal bidrage til at nå det samlede mål om god miljøtilstand samtidig med at en bæredygtig udnyttelse af havets goder og ydelser muliggøres.

Naturstyrelsen har valgt at foretage høring om indsatsprogrammet ad to omgange. Denne første del af indsatsprogrammet omhandler forslag til beskyttede havområder i Kattegat. Anden del af indsatsprogrammet vil blive en samlet beskrivelse af alle indsatser og forventes at komme i offentlig høring i 2015.

Forslaget til beskyttede havområder i Kattegat skal, ifølge lov om miljøvurdering af planer og programmer, ledsages af en miljøvurdering af programmets sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet og sendes i 12 ugers offentlig høring.

¹ Forventeligt følgende redskabskategorier: OTB, OTT, PTB, TBN, TBS, TBS, TB, TBB, SDN, SSC, SX, SV. jf. EU No. 404/2011

Det er miljøministeren, der, efter inddragelse af berørte myndigheder og offentligheden, træffer endelig afgørelse om indsatsprogrammet og den konkrete udformning heraf, herunder om beskyttede områder.

Beskyttelsen af områderne forventes at kunne træde i kraft i 2016 efter en godkendelse i EU.

2. Forslagets indhold

For at skabe et sammenhængende og repræsentativt net af beskyttede havområder, der i tilstrækkelig grad dækker diversiteten i de enkelte økosystemer, under hensyntagen til de sociale og økonomiske konsekvenser, foreslås det, at der beskyttes 6 områder i Kattegat. På kortet nedenfor er områderne afbildet (område a – f). Der henvises til Bilag 1 for områdernes koordinater).

Områderne udgør i alt et areal på 650 km², hvilket svarer til 4 % af den danske del af Kattegat. Områderne dækker endvidere ca. 9 % af den bløde havbund, som hovedsageligt har en dybde over 20 meter, i den danske del af Kattegat.

Beskyttelse af områderne vil medføre forbud mod de fleste aktiviteter, der fysisk påvirker havbunden, f.eks. fiskeri med bundsløbende redskaber, råstofindvinding og placering af oprenset havbundssediment fra havne og sejlrender (klapning).

For så vidt angår område a og e er der et delvist sammenfald mellem forslaget til beskyttet område og et udlæg til vindmølleområde. Energistyrelsen oplyser, at det ikke er hensigtsmæssigt at opstille møller på dyb blød havbund, hvorfor det vurderes, at målet om en beskyttelse af den bløde havbund ikke i praksis er i konflikt med de udlagte områder til vindmøller.

Fiskeri med garn, flydetrawl og tejner vil fortsat være tilladt. Der vil derudover være tilladelse til at udføre aktiviteter, der ikke fysisk griber ind i havbunden, efter de til enhver tid gældende regler.

Naturgenopretning, som for eksempel genopretning af stenrev, kan tillades efter en nærmere vurdering, men som udgangspunkt kun, hvis der tidligere har ligget et stenrev på den givne lokalitet.

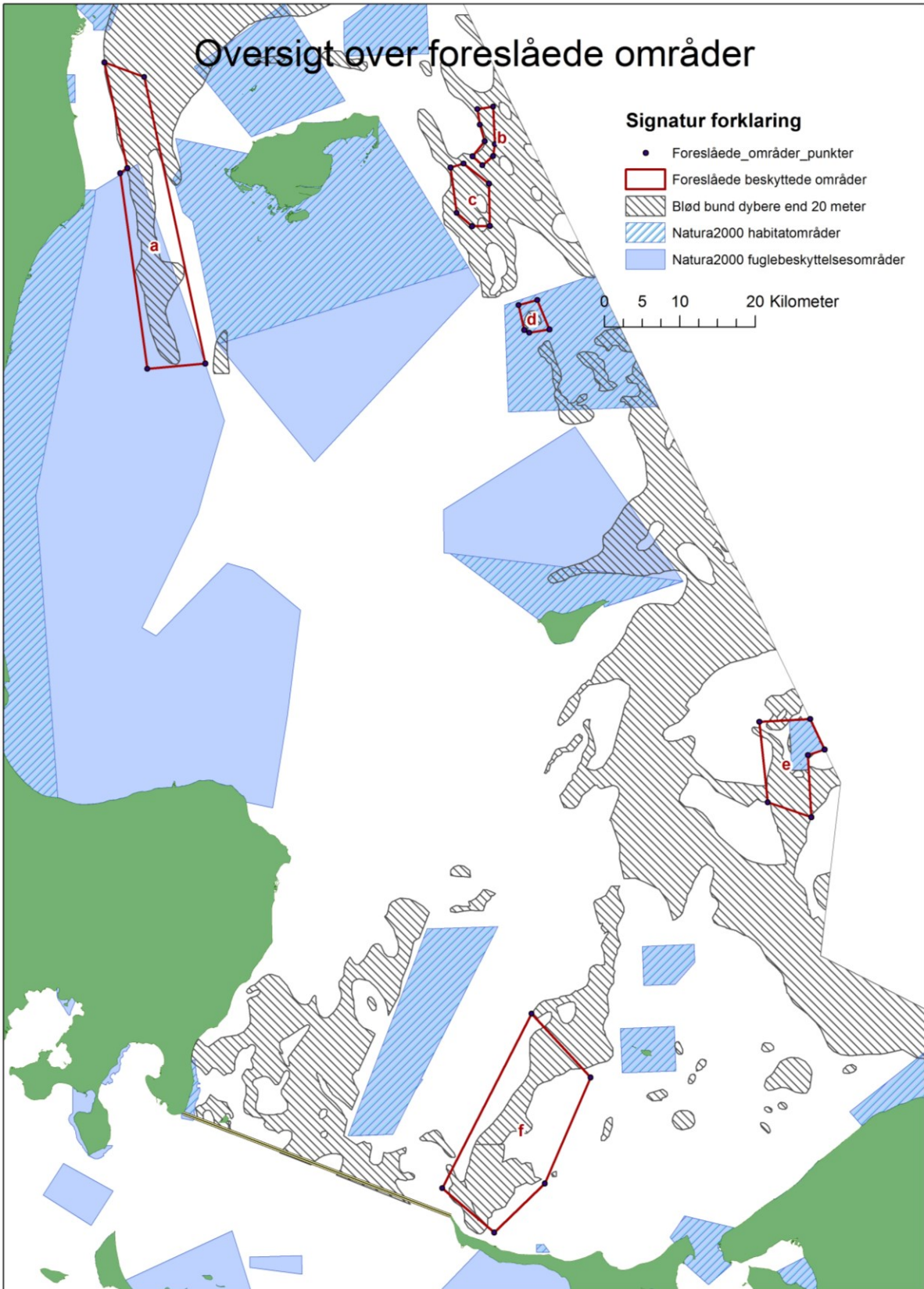
Der henvises til miljørapporten, for en nærmere gennemgang af de enkelte områder.

Øversigt over foreslåede områder

Signatur forklaring

- Foreslåede områder_punkter
- ▭ Foreslåede beskyttede områder
- ▨ Blød bund dybere end 20 meter
- ▧ Natura2000 habitatområder
- ▦ Natura2000 fuglebeskyttelsesområder

0 5 10 20 Kilometer

3. Baggrund for forslaget

Nærværende forslag skal være en del af det kommende indsatsprogram under Havstrategidirektivet². Den resterende del af indsatsprogrammet vil blive sendt i offentlig høring i 2015.

Havstrategidirektivet blev vedtaget i EU i 2008 og blev formelt implementeret i dansk ret i 2010 med havstrategiloven³. Det er havstrategidirektivets mål, at der skal opnås eller opretholdes en god miljøtilstand i havmiljøet senest i 2020. Som led i implementeringen af havstrategidirektivet skal landene udarbejde en havstrategi med følgende elementer og tidsfrister:

- en basisanalyse for havmiljøets tilstand, beskrivelse af god miljøtilstand og miljømål for at opnå god miljøtilstand (i 2012)^{4,5}
- et marint overvågningsprogram (i 2014)⁶
- et indsatsprogram, som skal være udarbejdet senest i 2015 og igangsættes i 2016.

Det fremgår af havstrategidirektivet, at indsatsprogrammet skal omfatte geografiske beskyttelsesforanstaltninger, der bidrager til sammenhængende og repræsentative net af beskyttede områder og i tilstrækkelig grad dækker diversiteten i de enkelte økosystemer, såsom særlige bevaringsområder i henhold til habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet og andre områder fastlagt af fællesskabet eller de berørte medlemslande.

De beskyttede områder skal således udgøre et netværk, der:

- er sammenhængende
- er repræsentativt og
- i tilstrækkelig grad, dækker diversiteten i de enkelte økosystemer.

Herudover er det relevant at notere sig direktivets bestemmelser om:

- at havstrategien skal anvende en økosystembaseret tilgang til forvaltning af de menneskelige aktiviteter, der sikrer, at det samlede pres på havmiljøet holdes inden for et niveau, der muliggør, at der kan opnås god miljøtilstand.
- at de marine økosystemers evne til at håndtere menneskeskabte forandringer ikke bringes i fare.
- at en bæredygtig udnyttelse af havets goder og ydelser muliggøres.

² Havstrategidirektivet: <http://naturstyrelsen.dk/media/nst/70054/HRD%202008-56.pdf>

³ Havstrategiloven: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=131991>

⁴ Basisanalyse: <http://www2.nst.dk/Download/Vandmiljø/Basisanalyse.pdf>

⁵ Miljømål: http://naturstyrelsen.dk/media/nst/66703/Havstrategi_miljoemaalsrapport.pdf

⁶ Overvågningsprogram: http://naturstyrelsen.dk/media/nst/12323931/samlet_overvgningsprogram_for_hsd.pdf

- at indsatsprogrammet skal tage behørigt hensyn til princippet om bæredygtig udvikling, og navnlig til de sociale og økonomiske konsekvenser af de påtænkte foranstaltninger.

Der er valgt at fokusere på Kattegat i første havstrategi, da der her foreligger mest viden. Der vil blive taget stilling til behovet for eventuelle udpegninger af beskyttede områder i Østersøen og Nordsøen i forbindelse med udarbejdelse af indsatsprogrammet for næste havstrategiperiode (2021). Nærværende forslag danner således ikke grundlag for en beslutning om eventuelle udpegninger i de øvrige havområder.

Det eksisterende netværk af beskyttede havområder i Kattegat udgøres i dag af Natura 2000-områderne, som er udpeget efter EU's habitatdirektiv og fuglebeskyttelsesdirektiv. Natura 2000-områderne dækker ca. 18 % af det samlede danske havareal. Inden for dette areal er det udelukkende det såkaldte "udpegningsgrundlag", der skal beskyttes. Udpegningsgrundlaget på havet omfatter otte marine naturtyper: sandbanker, flodmundinger, mudder og sandflader blottet ved ebbe, kystlaguner og strandsøer, lavvandede bugter og vige, rev, boblerev og havgrotter.

Den dybe bløde havbund, der dækker ca. en fjerdedel af den danske del af Kattegat, er ikke en del af Natura 2000-beskyttelsen. Derfor er den eksisterende beskyttelse ikke repræsentativ for havområdet, hvilket direktivet stiller krav om i artikel 13 stk. 4.

I havstrategiens basisanalyse vurderes det, at der i dag ikke er god miljøtilstand i Kattegat. Samtidig er den dybe bløde havbund en habitattype, der er i mange år har været påvirket af menneskelige aktiviteter, blandt andet ved tilførsel af næringsstoffer og ved fiskeri med bundsløbende redskaber. Danmark har, som nævnt ovenfor, ikke eksisterende lovgivning, der beskytter arter og habitater ved den dybe bløde bund i Kattegat. De fastsatte miljømål knyttet til den bløde bund kan således ikke opfyldes med eksisterende indsatser.

Der er derfor en forpligtelse til at etablere en beskyttelse af områder af den dybe bløde havbund i den danske del af Kattegat. Det vurderes, at forslaget - sammen med de eksisterende Natura 2000-områder - vil være tilstrækkeligt til at opfylde direktivets krav om beskyttede områder i Kattegat.

4. Videre proces

Det er miljøministeren, der efter høring af offentligheden træffer endelig beslutning om udpegning af beskyttede områder i havstrategiens indsatsprogram. Indsatsprogrammet skal være offentliggjort med udgangen af 2015 og igangsat med udgangen af 2016.

Samtidig med den offentlige høring vil der blive foretaget regional koordinering med vores nabolande.

Vedrørende regulering af fiskeriaktiviteter i områderne skal der ske en drøftelse med andre relevante EU-medlemslande med henblik på at opnå en fælles henstilling til EU-Kommissionen om at gennemføre fiskeriregulering i områderne. Derudover skal der i medfør af den fælles fiskeripolitik ske en høring af det Rådgivende råd for Nordsøen (Nordsø-AC). Reguleringen af områderne forventes således at kunne træde i kraft i 2016.

5. Bilag 1: Områdernes koordinater

Område	Areal (km ²)	X koordinat	Y koordinat	Decimalgrader (WGS84) N	Decimalgrader (WGS84) E
a	242	601776,29	6321983,56	10,677	57,030
		598198,24	6347974,73	10,628	57,264
		599138,71	6348631,94	10,644	57,270
		596103,58	6362647,64	10,599	57,396
		601391,72	6360702,72	10,686	57,378
		609438,84	6322695,34	10,803	57,035
b	14	644845,45	6350202,92	11,402	57,272
		646462,63	6352201,11	11,430	57,289
		645815,90	6354410,62	11,421	57,309
		645495,88	6356456,06	11,417	57,328
		647572,86	6356773,56	11,451	57,330
		647824,22	6351825,84	11,453	57,285
		647599,32	6350225,11	11,448	57,271
		646153,05	6348995,91	11,423	57,261
c	32	642759,56	6342666,69	11,363	57,205
		641937,23	6348722,27	11,353	57,259
		643643,79	6349224,98	11,382	57,263
		647018,19	6346571,39	11,436	57,239
		647143,78	6340954,11	11,435	57,188
		644781,50	6340930,28	11,396	57,189
d	12	653411,24	6331106,19	11,532	57,098
		655030,12	6327240,16	11,557	57,062
		652363,56	6326765,47	11,512	57,059
		651692,47	6327171,55	11,502	57,063
		650943,83	6330455,91	11,491	57,093
e	76	689558,16	6275505,06	12,087	56,585
		691474,73	6271483,79	12,115	56,549
		689257,90	6270735,51	12,078	56,543
		689706,93	6262511,00	12,080	56,469
		683950,73	6264494,48	11,988	56,489
		682843,96	6275156,84	11,977	56,585
f	276	640863,20	6213254,42	11,261	56,044
		652692,41	6236424,47	11,464	56,248
		660506,19	6227959,53	11,585	56,170
		654428,80	6213905,57	11,479	56,045
		647754,53	6207394,08	11,369	55,989

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Strandgade 29
DK - 1401 København K
Tlf.: (+45) 72 54 40 00

www.mst.dk